

Justitieutskottets betänkande 2025/26:JuU5

Polisens användning av skjutvapen

Sammanfattning

Utskottet ställer sig bakom regeringens förslag om en ny reglering av polisens användning av skjutvapen. Förslaget innebär att det införs en ny lag som på ett tydligare sätt anger i vilka situationer och under vilka förutsättningar som polisen får använda skjutvapen. Lagen innehåller även bestämmelser om hur ingripanden som innebär att skjutvapen används ska planeras, genomföras och dokumenteras. Den föreslagna regleringen innebär en förenkling och modernisering av nuvarande regelverk.

Den nya lagen och lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2026.

Behandlade förslag

Proposition 2024/25:186 Polisens användning av skjutvapen.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut3

Redogörelse för ärendet4

Utskottets överväganden.....5

 Polisens användning av skjutvapen5

Bilaga 1

Förteckning över behandlade förslag.....11

 Propositionen11

Bilaga 2

Regeringens lagförslag12

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Polisens användning av skjutvapen

Riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om polisens användning av skjutvapen,
2. lag om ändring i brottsbalken,
3. lag om ändring i polislagen (1984:387),
4. lag om ändring i lagen (1998:714) om ersättning vid frihetsberövanden och andra tvångsåtgärder,
5. lag om ändring i lagen (2006:343) om Försvarmaktens stöd till polisen vid terrorismbekämpning.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2024/25:186 punkterna 1–5.

Stockholm den 21 oktober 2025

På justitieutskottets vägnar

Henrik Vinge

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Henrik Vinge (SD), Teresa Carvalho (S), Mikael Damsgaard (M), Heléne Björklund (S), Pontus Andersson Garpvall (SD), Petter Löberg (S), Charlotte Nordström (M), Anna Wallentheim (S), Adam Marttinen (SD), Mattias Vepsä (S), Fredrik Kärrholm (M), Torsten Elofsson (KD), Ulrika Liljeberg (C), Katja Nyberg (SD), Ulrika Westerlund (MP), Martin Melin (L) och Lotta Johnsson Fornarve (V).

Redogörelse för ärendet

I betänkandet behandlar utskottet proposition 2024/25:186 Polisens användning av skjutvapen. I propositionen finns en redogörelse för ärendets beredning fram till regeringens beslut om propositionen.

Regeringens förslag till riksdagsbeslut finns i bilaga 1. Regeringens lagförslag finns i bilaga 2. Inga motioner har väckts med anledning av propositionen.

Utskottets överväganden

Polisens användning av skjutvapen

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens förslag om en ny reglering av polisens användning av skjutvapen. Den föreslagna regleringen innebär en förenkling och modernisering av nuvarande regelverk.

Gällande rätt

Polisens laga befogenhet att använda våld

Det grundläggande lagstödet för polisens rätt att använda våld, den s.k. laga befogenheten, finns i 10 § polislagen (1984:387). Där anges i sju punkter under vilka omständigheter som en polis får använda våld för att genomföra vissa tjänsteåtgärder. Av dessa kan nämnas om han eller hon möts med våld eller hot om våld (första punkten), när någon som lagligen ska frihetsberövas försöker undkomma eller polismannen annars möts av motstånd när han eller hon ska verkställa ett sådant frihetsberövande (andra punkten) och när det är fråga om att avvärja en straffbelagd handling eller en fara för liv, hälsa eller värdefull egendom eller för omfattande skada i miljön (tredje punkten).

En förutsättning för att våld ska få användas är att andra medel är otillräckliga och att våldet med hänsyn till omständigheterna är försvarligt.

Befogenheten i 10 § polislagen omfattar alla former av våld, såväl lindrigt våld – exempelvis att hålla fast en person – som användande av skjutvapen.

Därutöver anges i 24 kap. 2 § brottsbalken två situationer i vilka polisen kan ha rätt – laga befogenhet – att använda våld. Den första situationen avser fall där den som är intagen i kriminalvårdsanstalt eller som är häktad, anhållen eller annars berövad friheten rymmer. I en sådan situation får det våld användas som med hänsyn till omständigheterna är försvarligt för att förhindra rymningen. Den andra situationen är att försvarligt våld får användas när en frihetsberövad person sätter sig till motvärn med våld eller hot om våld eller på annat sätt gör motstånd mot någon som han eller hon står under uppsikt av, när denne ska hålla ordning på personen.

De straffrättsliga reglerna om ansvarsfrihet

Förutom bestämmelserna om laga befogenhet är nödvärnsbestämmelsen i 24 kap. 1 § brottsbalken av central betydelse när det kommer till polisens våldsanvändning. Av bestämmelsen följer att en gärning som någon begår i nödvärn utgör brott endast om den med hänsyn till angreppets beskaffenhet, det angräpnas betydelse och omständigheterna i övrigt är uppenbart oförsvarlig. Rätt till nödvärn föreligger mot

- ett påbörjat eller överhängande brottsligt angrepp på person eller egendom
- den som med våld eller hot om våld eller på annat sätt hindrar att egendom återtas på bar gärning
- den som olovligen trängt in i eller försöker tränga in i rum, hus, gård eller fartyg eller
- den som vägrar att lämna en bostad efter tillsägelse.

Rätten till nödvärn är allmän och tillkommer var och en som utsätts för ett sådant angrepp, intrång eller berövande av egendom som avses i bestämmelsen, men även den som bistår den utsatte (24 kap. 5 § brottsbalken). Rätten till nödvärn åberopas ofta av polisen för att rättfärdiga mer allvarlig våldsanvändning. Även om nödvärnsbestämmelsen är en allmän straffrättslig ansvarsfrihetsbestämmelse, som inte syftar till att reglera polisens verksamhet, anses den vara den viktigaste bestämmelsen när det gäller polisens användning av skjutvapen. Nödvärnsbestämmelsen är den bestämmelse som ger det tydligaste rättsliga stödet för en polisman att försvara sig när det egna livet är i fara.

Även bestämmelsen om nöd i 24 kap. 4 § brottsbalken kan ge stöd för polisen att använda våld. Enligt bestämmelsen är en gärning som begås i en nödsituation tillåten under förutsättning att den inte är oförsvarlig.

Särskilda regler om polisens användning av skjutvapen

Utöver de mer generella bestämmelserna om våldsanvändning regleras polisens användning av skjutvapen framför allt i kungörelsen (1969:84) om polisens användning av skjutvapen (skjutkungörelsen). Den utfärdades 1969 och är med den terminologi som nu används att jämställa med en förordning. Skjutkungörelsens bestämmelser om användning av skjutvapen betraktas som verkställighetsföreskrifter till lagreglerna om polismäns rätt att använda våld. Enligt skjutkungörelsen har en polisman rätt att använda skjutvapen i tre typer av situationer.

Den första situationen avser skjutvapenanvändning i nödvärnssituationer.

Den andra situationen tar sikte på skjutvapenanvändning i vissa fall av laga befogenhet och framgår av 2 §. Enligt bestämmelsen får polisen använda skjutvapen om det finns laga befogenhet att använda våld enligt 24 kap. 2 § brottsbalken eller 10 § första stycket 2 polislagen, dvs. i vissa rymnings- och flyktsituationer. Därutöver krävs att det ska vara nödvändigt för polisen att ingripa omedelbart och att situationen motsvarar någon av följande tre punkter.

- Den första punkten medger att polisen kan få använda skjutvapen för att gripa den som på sannolika skäl är misstänkt för ett antal grova brott som räknas upp i punkten, bl.a. mord, grov eller synnerligen grov misshandel, våldtäkt eller grov våldtäkt, rån eller grovt rån, mordbrand eller grov mordbrand, spioneri eller grovt spioneri, grovt eller synnerligen grovt

narkotikabrott samt försök eller straffbar förberedelse till de angivna brotten.

- Den andra punkten handlar om att hindra någon från att rymma eller att gripa någon som har rymt, om personen är häktad, anhållen eller gripen för ett sådant brott som anges i första punkten eller om personen är dömd för ett sådant brott till fängelse och intagen i anstalt.
- Den tredje punkten medger att skjutvapen används för att omhänderta en person som, på grund av allvarlig psykisk störning eller innehav av vapen som kan befaras bli missbrukat eller av annan anledning, uppenbarligen är farlig för någon annans liv eller hälsa.

Den tredje situationen i vilken en polis får använda skjutvapen framgår av 3 § och gäller fallet att det finns ett särskilt medgivande från Polismyndigheten eller Säkerhetspolisen. Enligt bestämmelsen får dessa myndigheter i de fall som avses i 24 kap. 2 § brottsbalken eller 10 § polislagen, men som inte nämns i 2 § skjutkungörelsen, medge en polisman att använda skjutvapen för att genomföra en viss tjänsteåtgärd. En grundförutsättning är alltså att det är fråga om ett sådant fall som avses i någon av bestämmelserna om laga befogenhet. Utöver det krävs att det är absolut nödvändigt att använda skjutvapen med hänsyn till tjänsteåtgärdens vikt.

Propositionen

Om behovet av en ny lag

Regeringen konstaterar att skjutvapen är det mest ingripande och farliga hjälpmedel som polisen kan använda sig av och innebär en användning av potentiellt dödligt våld. Det är därför mycket viktigt att reglerna om när polisen får använda skjutvapen är ändamålsenligt och restriktivt utformade och enkla att tillämpa. Den nuvarande regleringen, skjutkungörelsen, har dock under många år kritiserats för att vara föråldrad, otydlig och svårtillämpad i flera avseenden.

Ett både principiellt och praktiskt problem med regleringen är att den mest allvarliga formen av våldsanvändning regleras genom verkställighetsföreskrifter på lägre normnivå än lag. Verkställighetsföreskrifter kan varken inskränka eller utvidga innehållet i en lag, eftersom en författning på högre författningsnivå inte kan ändras genom en författning på lägre författningsnivå (jfr 8 kap. 18 § första stycket regeringsformen). Det nuvarande sättet att reglera användningen av skjutvapen innebär att det uppstår tolknings- och tillämpningsproblem om hur skjutkungörelsens bestämmelser förhåller sig till vissa bestämmelser i lag, särskilt bestämmelserna om laga befogenhet i 10 § polislagen och bestämmelserna om ansvarsfrihet i 24 kap. brottsbalken. En sådan osäkerhet är inte förenlig med de krav på tydlighet som bör gälla för polisens rätt att använda våld i allmänhet och skjutvapen i synnerhet.

Därutöver finns det enligt regeringen flera problem med skjutkungörelsens innehåll. Det saknas t.ex. tydliga regler om vad som avses med skjutvapen och

vilken användning som regleras, vilket gör att tillämpningsområdet blir tydligt. Regleringen av när skjutvapen får användas för att gripa någon väcker också flera svåra frågor. Den nuvarande utformningen av befogenhetsgrunderna i skjutkungörelsen leder till att typen av brottslighet blir avgörande för om en polis får skjuta eller inte vid ett gripande. Det tvingar den polisman som i en konkret situation ställs inför frågan om han eller hon får skjuta att komma ihåg de över 30 olika brott som nämns i bestämmelsen. Det gör det mycket svårt att tillämpa bestämmelsen i akuta lägen, samtidigt som flera mycket allvarliga brott saknas i uppräknningen, t.ex. terroristbrott och våldsamt upplopp. Än mer otillfredsställande är att bestämmelsen endast indirekt ställer krav på personens eller situationens farlighet. Tillspetsat uttryckt kan bestämmelsen utifrån sin lydelse anses ge stöd för att använda skjutvapen mot personer som är ofarliga samtidigt som det inte finns stöd för att använda skjutvapen mot personer som är uppenbart farliga men som inte misstänks för eller har gjort sig skyldiga till ett sådant brott som räknas upp i katalogen. Inte heller det är tillfredsställande.

I propositionen framhålls ytterligare brister i den nuvarande regleringen, och den sammanfattande bedömningen enligt regeringen är att det finns tungt vägande skäl för att införa en ny lag som reglerar polisens användning av skjutvapen.

Den föreslagna lagens innehåll

Regeringen föreslår att lagen ska gälla för polisens användning av skjutvapen med ammunition som är konstruerad för att tränga in i en kropp och orsaka invärtes skador. Definitionen syftar till att lagen endast bör reglera den mycket farliga våldsanvändning som sker genom användning av traditionella skjutvapen med konventionell, penetrerande ammunition.

Med användning av skjutvapen ska avses dels att en polisman riktar vapnet mot en person, dels att en polisman avlossar skott med ett skjutvapen. Vissa undantag anges, såsom övningskjutning och när polisen använder skjutvapen för att avliva ett djur.

Regeringen anför att befogenhetsgrunderna för när en polisman ska få använda skjutvapen i stort bör följa samma grundstruktur som våldsbestämmelserna i 10 § första stycket 1–3 polislagen. På så sätt blir det enklare för enskilda poliser att ta till sig och minnas reglerna. I lagen förslås därför att en polisman ska vara behörig att använda skjutvapen i följande tre situationer.

- Om det behövs för att avvärja pågående eller överhängande våld av svårare slag mot polismannen själv eller någon annan person.
- Om det behövs för att gripa en person eller hindra att någon som är frihetsberövad på grund av brott rymmer, om personen kan antas utgöra en allvarlig fara för andra människor eller vapen används vid rymningen.
- Om det annars behövs för att förhindra att en påbörjad eller överhängande särskilt allvarlig straffbelagd gärning begås eller avvärja en allvarlig och överhängande fara för liv eller hälsa.

Därutöver får en polisman rikta ett skjutvapen mot någon, om det är nödvändigt för att ha tillräcklig beredskap för att kunna avvärja ett sådant allvarligt angrepp som avses i första strecksatsen från den person som skjutvapnet riktas mot.

De två förstnämnda situationerna motsvarar i stort de situationer som i dag regleras i 1 och 2 §§ skjutkungörelsen. De flesta situationer där skjutvapen-användning kan anses befogad bör träffas av den första befogenhetsgrunden, dvs. användning av skjutvapen för att avvärja våld av svårare slag. Som skäl för att införa en tredje befogenhetsgrund anför regeringen att det finns situationer som inte faller under den första befogenhetsgrunden men där vikten av att kunna förhindra en straffbelagd gärning ändå är betydande. Polismän anses i dag kunna använda skjutvapen med stöd av brottsbalkens nödbestämmelse. Det finns även en rätt till våldsanvändning i nödsituationer inskriven i 10 § första stycket 3 polislagen, även om de intressen som skyddas av bestämmelsen är något annorlunda formulerade. Den nu föreslagna grunden gäller framför allt fall där straffbelagda gärningar kan medföra fara för liv eller hälsa eller annars innebära allvarliga intrång i den personliga integriteten och som det därför finns ett mycket starkt intresse av att förhindra utan att det beror på att någon utsätts för våld. Som exempel kan nämnas att någon anlägger en brand som kommer att innebära fara för andra människor. Även terrorist-handlingar som inte direkt består av att någon utsätts för våld bör kunna aktualisera en tillämpning av bestämmelsen.

Den nya lagen ska även innehålla krav på att skjutvapen-användningen ska vara både nödvändig och försvarlig. Vid bedömningen av om användningen är försvarlig ska särskilt beaktas

- hur viktigt det är att syftet med användningen uppnås
- hur allvarlig den fara är som utgör grunden för användningen, och
- i vilken grad användningen medför skada eller risk för skada för den eller det som skjutvapnet används mot samt för omgivningen.

Vidare ska en polisman som använder skjutvapen alltid sträva efter att syftet med vapen-användningen uppnås med minsta möjliga skada. Innan en polisman ger verkanseld ska denne, om det finns tid och det inte framstår som olämpligt eller verkningsslöst, ge sig till känna och varna för att skjutvapen kan komma att användas om polisens anvisningar inte följs samt skjuta varningsskott.

Lagen innehåller vidare bestämmelser om bl.a. planering och genomförande av uppdrag som kan involvera skjutvapen och rapporterings-skyldighet när skjutvapen används.

Med anledning av den nya lagen görs även vissa följdändringar eller kompletteringar i brottsbalken, polislagen, lagen (1998:714) om ersättning vid frihetsberövanden och andra tvångsåtgärder samt lagen (2006:343) om Försvarsmaktens stöd till polisen vid terrorismbekämpning.

Den nya lagen och lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2026.

Utskottets ställningstagande

Propositionen har inte lett till några motionsyrkanden eller andra invändningar under utskottsbehandlingen. Utskottet anser att regeringens lagförslag bör antas av de skäl som anförs i propositionen.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2024/25:186 Polisens användning av skjutvapen:

1. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om polisens användning av skjutvapen.
2. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i brottsbalken.
3. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i polislagen (1984:387).
4. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1998:714) om ersättning vid frihetsberövanden och andra tvångsåtgärder.
5. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2006:343) om Försvarmaktens stöd till polisen vid terrorismbekämpning.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

1 Förslag till lag om polisens användning av skjutvapen

Härigenom föreskrivs följande.

Lagens innehåll

1 § Denna lag innehåller regler om polismäns användning av skjutvapen i tjänsten.

Lagens tillämpningsområde

2 § Lagen gäller för användning av skjutvapen med ammunition som är konstruerad för att tränga in i en kropp och orsaka invärtes skador.

Med användning av skjutvapen avses att en polisman

1. riktar ett skjutvapen mot någon, eller
2. avlossar skott med ett skjutvapen.

Med användning av skjutvapen avses dock inte övningsskjutning eller att skott kontrollerat avlossas endast för att avliva ett djur eller för att öppna, stänga av eller på något annat liknande sätt verka mot ett föremål.

Laga befogenhet att använda skjutvapen

3 § En polisman får, under de förutsättningar som anges i 4 §, använda skjutvapen vid utförandet av en tjänsteåtgärd om det behövs för att

1. avvärja pågående eller överhängande våld av svårare slag mot polismannen själv eller någon annan person,
2. gripa en person eller hindra att någon som är frihetsberövad på grund av brott rymmer, om personen kan antas utgöra en allvarlig fara för andra människor eller vapen används vid rymningen, eller
3. annars förhindra att en påbörjad eller överhängande särskilt allvarlig straffbelagd gärning begås eller avvärja en allvarlig och överhängande fara för liv eller hälsa.

En polisman får också rikta ett skjutvapen mot någon, om det är nödvändigt för att ha tillräcklig beredskap för att kunna avvärja ett sådant allvarligt angrepp som avses i första stycket 1 från den person som skjutvapnet riktas mot.

4 § Användning av skjutvapen är endast tillåten om andra medel är otillräckliga och användningen med hänsyn till omständigheterna är försvarlig.

Vid bedömningen av om användningen är försvarlig ska särskilt beaktas

- hur viktigt det är att syftet med användningen uppnås,
- hur allvarlig den fara är som utgör grunden för användningen, och
- i vilken grad användningen medför skada eller risk för skada för den eller det som skjutvapnet används mot samt för omgivningen.

Planering och genomförande

5 § Vid användning av skjutvapen ska en polisman alltid sträva efter att syftet med användningen uppnås med minsta möjliga skada.

Om det finns tid och det inte framstår som olämpligt eller verkningslöst ska polismannen innan denne skjuter verkanseld

1. ge sig till känna och varna för att skjutvapen kan komma att användas om polisens anvisningar inte följs, och
2. avlossa varningsskott.

6 § Ett ingripande av en polisman ska så långt det är möjligt planeras och genomföras på ett sådant sätt att användning av skjutvapen kan undvikas och eventuella skador av användningen minimeras.

Om det är möjligt ska en polisman ges instruktioner inför ett uppdrag där skjutvapen kan antas komma att användas. En polisman som inte fått sådana instruktioner ska, om det är möjligt, kontakta den förman som leder insatsen för instruktioner om uppdraget och hur det ska genomföras.

Relationen till brottsbalkens regler om ansvarsfrihet

7 § Att en användning av skjutvapen inte är tillåten enligt 3 och 4 §§ hindrar inte att användningen är tillåten, eller att polismannen annars är ursäktad, enligt bestämmelserna i 24 kap. brottsbalken.

Rapporteringskyldighet

8 § En polisman som har använt skjutvapen ska skyndsamt lämna en skriftlig rapport om användningen.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2026.

2 Förslag till lag om ändring i brottsbalken

Härigenom föreskrivs att 24 kap. 2 och 6 §§ brottsbalken ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

24 kap.

2 §¹

Rymmer den som är intagen i kriminalvårdsanstalt eller som är häktad, anhållen eller annars berövad friheten eller sätter han eller hon sig med våld eller hot om våld till motvärn eller gör han eller hon på annat sätt motstånd mot någon som han eller hon står under uppsikt av, när denne ska hålla honom eller henne till ordningen, får det våld användas som med hänsyn till omständigheterna är försvarligt för att rymningen ska hindras eller ordningen upprätthållas. Detsamma ska gälla om någon annan än de som nu har nämnts gör motstånd i ett sådant fall.

Det finns också bestämmelser om rätten att använda våld för

1. polismän och viss annan personal i polislagen (1984:387),
2. kustbevakningstjänstemän i kustbevakningslagen (2019:32), och
3. tulltjänstemän i tullbefogenhetslagen (2024:710).

För polismäns användning av skjutvapen gäller i stället lagen (2025:000) om polisens användning av skjutvapen.

6 §²

Om någon i fall där 1–5 §§ detta kapitel, 10 § polislagen (1984:387), 2 kap. 4 § eller 6 kap. 2 § kustbevakningslagen (2019:32) eller 2 kap. 3 § tullbefogenhetslagen (2024:710) är tillämplig har gjort mer än vad som medges, ska han eller hon ändå vara fri från ansvar om omständigheterna var sådana att han eller hon svårligen kunde besinna sig.

Om någon i fall där 1–5 §§ detta kapitel, 10 § polislagen (1984:387), 2 kap. 4 § eller 6 kap. 2 § kustbevakningslagen (2019:32), 2 kap. 3 § tullbefogenhetslagen (2024:710) eller 3 och 4 §§ lagen (2025:000) om polisens användning av skjutvapen är tillämpliga har gjort mer än vad som medges, ska han eller hon ändå vara fri från ansvar om omständigheterna var sådana att han eller hon svårligen kunde besinna sig.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2026.

¹ Senaste lydelse 2024:712.

² Senaste lydelse 2024:712.

3 Förslag till lag om ändring i polislagen (1984:387)

Härigenom föreskrivs att 10, 28 och 28 a §§ polislagen (1984:387) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

10 §¹

En polisman får, i den mån andra medel är otillräckliga och det med hänsyn till omständigheterna är försvarligt, använda våld för att genomföra en tjänsteåtgärd, om

1. *han eller hon* möts med våld eller hot om våld,

1. *polismannen* möts med våld eller hot om våld,

2. någon som ska häktas, anhållas eller annars med laga stöd berövas friheten försöker undkomma eller polismannen annars möts av motstånd när han eller hon ska verkställa ett sådant frihetsberövande,

3. det är fråga om att avvärja en straffbelagd handling eller en fara för liv, hälsa eller värdefull egendom eller för omfattande skada i miljön,

4. polismannen med laga stöd ska avvisa eller avlägsna någon från ett visst område eller utrymme, eller verkställa eller biträda vid kroppsvisitation, kroppsbesiktning eller någon annan liknande åtgärd, vid beslag eller något annat omhändertagande av egendom eller vid sådan husrannsakan som avses i rättegångsbalken eller vid genomsökning på distans,

5. polismannen med laga stöd ska stoppa ett fordon eller något annat transportmedel eller ska kontrollera ett fordon eller ett fordon's last,

6. polismannen annars med laga stöd ska bereda sig tillträde till, spärra av, tillstänga eller utrymma en byggnad, ett rum eller ett område, eller biträda någon i myndighetsutövning med en sådan eller någon annan liknande åtgärd eller vid exekutiv förrättning enligt vad som är föreskrivet om det, eller

7. åtgärden i något annat fall är oundgängligen nödvändig för den allmänna ordningens eller säkerhetens upprätthållande och det är uppenbart att den inte kan genomföras utan våld.

I fall som avses i första stycket 4 och 6 får våld mot person *brukas* endast om polismannen eller den som han eller hon biträder möts av motstånd.

I fall som avses i första stycket 4 och 6 får våld mot person *användas* endast om polismannen eller den som han eller hon biträder möts av motstånd.

För polismäns användning av skjutvapen gäller i stället lagen (2025:000) om polisens användning av skjutvapen.

Om rätt att i vissa fall *bruka* våld finns i övrigt föreskrifter i 24 kap. brottsbalken.

Om rätt att i vissa fall *använda* våld finns i övrigt föreskrifter i 24 kap. brottsbalken.

¹ Senaste lydelse 2022:318.

28 §²

Protokoll skall föras över ingripanden som innebär användning av fängsel, *skjutvapen*, tångar samt tekniska hjälpmedel för att stoppa fordon eller *annat* transportmedel. *Ett sådant protokoll* skall innehålla uppgift om skälen för åtgärden. Ansvarig för att *protokoll* upprättas är den som har fattat beslutet.

Ett protokoll ska föras över ingripanden som innebär användning av fängsel, tångar samt tekniska hjälpmedel för att stoppa fordon eller *andra* transportmedel.

Protokollet ska innehålla uppgifter om skälen för åtgärden. Ansvarig för att *protokollet* upprättas är den som har fattat beslutet.

Bestämmelser om rapporterings-skyldighet vid användning av skjutvapen finns i lagen (2025:000) om polisens användning av skjutvapen.

28 a §³

Polismyndigheten får besluta att en anställd vid myndigheten vid dokumentation enligt denna lag får använda en annan uppgift än sitt namn i beslut och andra handlingar i ett ärende som rör en person som kan antas tillhöra eller verka för en organisation eller grupp som utövar brottslig verksamhet av allvarlig eller omfattande karaktär. Detta gäller dock endast om det finns en påtaglig risk för att den anställda eller någon närstående till denne utsätts för hot eller våld.

Polismyndigheten får besluta att en anställd vid myndigheten vid dokumentation enligt denna lag *eller rapportering enligt lagen (2025:000) om polisens användning av skjutvapen* får använda en annan uppgift än sitt namn i beslut och andra handlingar i ett ärende som rör en person som kan antas tillhöra eller verka för en organisation eller grupp som utövar brottslig verksamhet av allvarlig eller omfattande karaktär. Detta gäller dock endast om det finns en påtaglig risk för att den anställda eller någon närstående till denne utsätts för hot eller våld.

Namnet bakom uppgiften ska antecknas på en särskild handling.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2026.

² Senaste lydelse 1998:27.

³ Senaste lydelse 2024:223.

4 Förslag till lag om ändring i lagen (1998:714) om ersättning vid frihetsberövanden och andra tvångsåtgärder

Härigenom föreskrivs att 8 § lagen (1998:714) om ersättning vid frihetsberövanden och andra tvångsåtgärder ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

8 §¹

Den som drabbas av en personskada eller en sakskada genom våld har rätt till ersättning, om den skadelidande inte har betett sig på ett sådant sätt att det varit påkallat att använda våld mot hans eller hennes person eller egendom, och våldet utövas med stöd av

1. 10 §, 10 a § eller 29 § första stycket första meningen polislagen (1984:387),

2. 3 och 4 §§ lagen (2025:000) om polisens användning av skjutvapen,

2. 2 kap. 17 § utskökningsbalken, 3. 2 kap. 4 eller 6 § eller 6 kap. 2 § kustbevakningslagen (2019:32), eller

4. 2 kap. 3 eller 7 § tullbefogenhetslagen (2024:710).

3. 2 kap. 17 § utskökningsbalken, 4. 2 kap. 4 eller 6 § eller 6 kap. 2 § kustbevakningslagen (2019:32), eller

5. 2 kap. 3 eller 7 § tullbefogenhetslagen (2024:710).

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2026.

¹ Senaste lydelse 2024:736.

5 Förslag till lag om ändring i lagen (2006:343) om Försvarsmaktens stöd till polisen vid terrorismbekämpning

Härigenom föreskrivs att 5 § lagen (2006:343) om Försvarsmaktens stöd till polisen vid terrorismbekämpning ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Den som tillhör Försvarsmaktens personal och som uppfyller de krav som föreskrivs av regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer i fråga om tjänsteställning och kvalifikationer i övrigt har de befogenheter som en polisman har enligt polislagen (1984:387) när han eller hon deltar i en stödinsats som sker med stöd av denna lag. Han eller hon har också vid en stödinsats samma befogenhet som en polisman att gripa personer enligt 24 kap. 7 § första stycket rättegångsbalken. Vid utövandet av dessa befogenheter gäller vad som föreskrivs i 8 § polislagen om behov och proportionalitet.

Föreslagen lydelse

5 §

Den som tillhör Försvarsmaktens personal och som uppfyller de krav som föreskrivs av regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer i fråga om tjänsteställning och kvalifikationer i övrigt har de befogenheter som en polisman har enligt polislagen (1984:387) *och lagen (2025:000) om polisens användning av skjutvapen* när han eller hon deltar i en stödinsats som sker med stöd av denna lag. Han eller hon har också vid en stödinsats samma befogenhet som en polisman att gripa personer enligt 24 kap. 7 § första stycket rättegångsbalken. Vid utövandet av dessa befogenheter gäller vad som föreskrivs i 8 § polislagen om behov och proportionalitet.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2026.